

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 16. augusta 2012 v Bratislave v trestnej veci obvineného **R. A.**, pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák., o dovolaní obvineného podanom prostredníctvom obhajkyne JUDr. E. M. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 24. novembra 2011, sp. zn. 4To 46/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **R. A. sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Nitra zo 7. apríla 2011, sp. zn. 6T 49/2010, bol obvinený **R. A.** uznaný za vinného zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

doposiaľ s nestotožnenou osobou dňa 8. apríla 2008 v čase od 14,00 hod. do 15,00 hod. v N. vylákal od **A. K.** finančnú hotovosť vo výške 49 000 Sk (1 626,50 eur) pod zámienkou zabezpečenia odtiahnutia havarovaného kamióna a s tým súvisiacimi výdavkami tak, že **A. K.** oslovil na **T.** neďaleko obchodného centra **N.** s tým, že potrebuje požičať 49 000 Sk (1 626,50 eur) za účelom zabezpečenia odtiahnutia havarovaného kamióna, ktorý havaroval neďaleko **N.** a zaplatenie robotníkov, ktorí vykladali z neho tovar, išiel s ňou do jej bytu v **N.** na **T.**, kde od nej prevzal 9 000 Sk a následne neďaleko od obchodného centra **N.** od nej prevzal sumu 40 000 Sk, ktoré **A. K.** vybrala z vkladnej knižky, ktorú má vedenú v banke **S.** s tým, že jej predmetnú finančnú sumu vráti do 18.00 hod. dňa 8. apríla 2008, avšak ju do dnešného dňa nevrátil, čím **A. K.** spôsobil škodu vo výške 49 000 Sk (1 626,50 eur).

Za to mu bol podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/ Tr. zák. a § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 5 (päť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. bol obvinenému výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienčne odložený a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. mu súd určil skúšobnú dobu v trvaní 15 (pätnásť) mesiacov.

Podľa § 50 ods. 2 Tr. zák. mu súd v rámci povolenia podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody uložil povinnosť, aby počas skúšobnej doby uhradil spôsobenú škodu poškodenej A. K., nar. X. v L., trvale bytom N., vo výške 1 626,50 €.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd uložil obvinenému, aby uhradil poškodenej A. K., nar. X. v L., trvale bytom N., spôsobenú škodu vo výške 1 626,50 €.

Napadnutým uznesením Krajského súdu v Nitre bolo odvolanie obvineného R. A. proti vyššie uvedenému rozsudku okresného súdu podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuté.

Obvinený R. A. písomným podaním doručeným okresnému súdu 7. mája 2012, podal prostredníctvom zvolenej obhajkyne JUDr. E. M. proti uvedenému uzneseniu krajského súdu dovolanie.

V dovolaní poukázal na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h/, písm. i/ Tr. por. a navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie, ako i rozsudok okresného súdu zrušil.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. videl v tom, že v trestnom konaní nebola z predložených listinných dôkazov a svedeckých výpovedí spoľahlivo zistená totožnosť páchatel'a, pričom jediným dôkazom, o ktorý sa opierala obžaloba a sudy, bolo výlučne tvrdenie poškodenej. Okresný súd podľa dovolateľa nezistil objektívne skutkový stav vo veci samej, neodstránil závažné rozpory v skutkových zisteniach a tieto navyše jednostranne vyhodnotil bez jediného priameho dôkazu, čím dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a právnym záverom. Krajský súd nepreveril zistený skutkový stav, vecou sa nezaoberal v rozsahu, akom mu prikazuje zákon a jeho odvolanie

formálne zamietol napriek tomu, že v odôvodnení napadnutého uznesenia sám uviedol neodstránené závažné rozpory v skutkových zisteniach.

Obvinený R. A. v ďalšej časti dovolania podrobne analyzoval vykonané dôkazy a poukazoval na rozpory v skutkových zisteniach, ktoré podľa neho vylučovali záver, že by práve on bol páchatel'om skutku, z ktorého bol obvinený.

Hoci dovolateľ neuviedol, že dovolanie podáva aj z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., v jeho ďalšej časti vytýkal napadnutému uzneseniu a konaniu, ktoré mu predchádzalo chyby, ktoré obsahovo spadajú práve pod uvedený dovolací dôvod.

Argumentoval totiž tým, že konajúce súdy vyhodnotili vykonané dôkazy jednostranne v jeho neprospech, brali do úvahy iba výpoveď poškodenej, spochybnili výpovede svedkov svedčiacich v jeho prospech, čím porušili jeho právo na spravodlivý proces, súčasťou ktorého sú podľa Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) zásada prezumpcie neviny, právo na obhajobu a princíp rovnosti zbraní. Zásada prezumpcie neviny bola podľa dovolateľa porušená poverenou príslušníčkou Policajného zboru Slovenskej republiky, ktorá pri predkladaní jeho sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia prokuratúre dňa 9. mája 2009 výslovne uviedla: *„Vzhľadom na osobu R. A. ako osobu nedôveryhodnú z dôvodu páchania trestnej činnosti v minulosti je vznesenie obvinenia podľa môjho názoru a dôkaznej situácie odôvodnené“*. Princíp rovnosti zbraní bol porušený okresným súdom, ktorý nezaujal rovný, nezaujatý prístup k procesným stranám, keď výslovne favorizoval poškodenú a výpovede svedkov R. G. a M. Ď., ktorí vypovedali pravdivo spochybnil z dôvodu, že sa jedná o kamarátov obvineného.

Uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. obvinený R. A. obsahovo neodôvodnil ničím.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného R. A. na vyjadrenie poškodenej A. K. a okresnej prokuratúre Nitra. Okresný prokurátor v písomnom vyjadrení k dovolaniu zo 16. mája 2012 uviedol, že v predmetnej veci nie sú dané žiadne dovolacie dôvody v zmysle § 371 ods. 1 Tr. por. a navrhol, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie odmietol. Poškodená sa k podanému dovolaniu v stanovenej lehote nevyjadrila.

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ a § 566 ods. 3 Tr. por.) a bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Podľa najnovšej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011) viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Aj keď obvinený R. A. v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. v dovolaní výslovne uviedol iba dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h/, písm. i/ Tr. por., z obsahu jeho námietok bolo zrejmé, že spadajú aj pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., preto v tejto súvislosti dovolací súd preskúmaval dovolanie obvineného z hľadiska naplnenia všetkých citovaných dovolacích dôvodov.

Dovolací súd však po preskúmaní spisového materiálu zistil, že dovolateľom namietané chyby napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo spadajúce pod dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/, písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade naplnené neboli a preto je ho potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

- bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu (písm. c/),
- bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa (písm. h/),

- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (písm. i/).

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky zakladajúce podľa obvineného naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nutno podotknúť, že dôvodom pre podanie dovolania podľa písm. c/ § 371 ods. 1 Tr. por. je, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Pod pojmom zásadné porušenie práva na obhajobu mal zákonodarca na mysli, že v konaní boli najmä porušené ustanovenia o povinnej obhajobe. Táto podmienka dovolania je spravidla splnená vtedy, ak obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu, napriek tomu, že ho mal mať, ak orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase aj skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo dovolaním napadnuté.

Vykonávanie dôkazov a ich hodnotenie sa v plnom rozsahu vykonáva v rámci konania pred súdom, a to príslušnými procesnými súdmi ako v prvom stupni, tak aj v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Najvyšší súd dospel k záveru, že Okresný súd Nitra vykonal dokazovanie zákonným spôsobom v rozsahu postačujúcom na ustálenie skutkových okolností, čo následne potvrdil aj Krajský súd v Nitre.

Hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatniť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (porušenia práva na obhajobu), resp. podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (nesprávne právne posúdenie zisteného skutku), ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) v jeho prospech.

Neobstoja ani dovolacie námietky obvineného o porušení práva na obhajobu nerešpektovaním zásady prezumpcie nevinoty a princípu rovnosti zbraní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tomto smere poukazuje na relevantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej je zásada prezumpcie nevinu jedným z prvkov práva na spravodlivé súdne konanie zakotveného v článku 6 ods. 1 Dohovoru a k jej porušeniu príde vtedy, ak vyhlásenie verejného činiteľa týkajúce sa obvineného z trestného činu vyjadruje názor, že je vinný, hoci jeho vina ešte nebola zákonným spôsobom preukázaná. Princíp prezumpcie nevinu pritom môže byť porušený nielen sudcom a súdom, ale i inými verejnými orgánmi, vrátane prokurátora (viď napr. *Daktaras proti Litve*, rozsudok ESLP z 10. októbra 2000, ods. 42). Otázka, či je vyhlásenie verejného činiteľa v rozpore so zásadou prezumpcie nevinu musí byť pritom posudzovaná v kontexte konkrétnych okolností, za ktorých bolo sporné vyhlásenie urobené (viď *Shuvalov proti Estónsku*, rozsudok ESLP z 29. mája 2012, ods. 75).

Vychádzajúc z uvedených hľadísk dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľom namietané vyhlásenie poverenej príslušníčky Policajného zboru Slovenskej republiky zásadu prezumpcie nevinu neporušovalo, nakoľko nevyjadrovalo názor o jeho vine, ale názor o dôvodnosti vzneseného obvinenia.

Pokiaľ ide o namietané porušenie princípu rovnosti zbraní, Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že tento je súčasťou širšej koncepcie práva na spravodlivé súdne konanie a okrem iného vyžaduje, aby každá z procesných strán mala primeranú možnosť predložiť svoje návrhy za podmienok, ktoré nie sú podstatne nevýhodnejšie než podmienky, za ktorých touto možnosťou disponuje druhá strana. Dovolací súd zistil, že v posudzovanej veci bol uvedený princíp dodržaný, nakoľko obvinený R. A. mal možnosť navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu. Samotná skutočnosť, že súd výpovede svedkov R. G. a M. Ď. vyhodnotil ako účelové a zavádzajúce nie je porušením princípu rovnosti zbraní.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky obvineného vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že tento dovolací dôvod je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Formuláciou uvedenou v tomto ustanovení zákon vyjadruje, že dovolanie založené na dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je určené k náprave právnych chýb

rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Námietka nesprávnosti skutkových zistení, prípadne nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy nemôže zakladať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolateľ ako to vyplýva z obsahu ním podaného mimoriadneho opravného prostriedku, vyjadruje nesúhlas s hodnotením dôkazov oboch súdov vo vzťahu k výpovediam svedkov a poukazuje na rozpory vo výpovedi poškodenej, v dôsledku čoho podľa jeho názoru nebol náležite zistený skutkový stav.

Z uvedeného je nepochybné, že dovolanie podané obvineným z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. sa neopiera o právne námietky, ale je založené výlučne na skutkových výhradách. Ide tak o námietky, ktoré vecne nezodpovedajú zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a preto dovolací súd na ne nemohol prihliadať.

Uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. v posudzovanej veci zjavne naplnený nebol, nakoľko trest odňatia slobody v trvaní 5 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 15 mesiacov, bol obvinenému R. A. uložený v rámci trestnej sadzby ustanovenej v § 221 ods. 1 Tr. zák., pričom jeho výkon bol podmiennečne odložený pri splnení podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a súdom určená skúšobná doba bola stanovená v súlade s § 50 ods. 1 Tr. zák. Aj povinnosť nahradiť v rámci povolenia podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody škodu spôsobenú trestným činom bola súdom uložená v súlade s § 50 ods. 2 Tr. zák.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dospel k záveru, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/, písm. i/ Tr. por., a tak podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením dovolanie obvineného odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 16. augusta 2012

JUDr. Emil B d ž o c h, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová